

lika väl som han var en vän av självständighet och eget ansvar. Men förändringar som drabbade kunskapsnivån och forskningens standard opponerade han kraftigt emot.

Hans tro på människorna och tilltro till elevens förmåga var stor, alltför stor, menade han ibland. Det var mycket få av hans vänner som fick del av hans bekymmer eller hans tankar inför svåra beslut. För andra skymtade de på sin höjd i den narrspegel han som gammal god historieberättare älskade att hålla fram för att belysa egna eller andras piruetter.

Som forskare var Carl unik. Hans produktion är värdig och kan mäta sig med det gångna århundradets stora svenska naturforskare. En orsak till hans förmåga att producera välavvägda volymer kring stora problem var hans metod att utestänga vad han ansåg irrelevant. Det gällde inte bara störningar i den omedelbara omgivningen, det gällde också valet av material i fält, bearbetningen i laboratoriet och analysen vid skrivbordet. Detta hindrade inte att han forskade på bred front. Men det slutliga syftet var detsamma: att belysa mekanismerna bakom organismernas spridning och erövring av ny ter-

räng. Härför behövdes en fast systematisk grund, kunskap om arternas spridningsmedel och deras reaktioner i en föränderlig miljö samt kunskap om växt- och djurvärldens historia. Flera av frågorna låter sig lättast studera på öar och det är inte en slump att Carls stora forskningsinsats inramas av arbeten om Islands djurvärld. Den briljante systematikerns skrifter uppskattades förvisso och resultaten är av bestående värde, men Carls insatser för den vetenskapliga metodens utveckling ligger inom biogeografien. I motsats till det stora flertalet föregångare och samtida lämnade han teorierna och den torra karteringen för att avlocka naturen dess hemlighet i fältet.

Det sägs att många, kanske alla, professorer i en nu svunnen tid var original. I vår tid skiljer sig professorerna inte från övriga medborgare. Men Carl H. Lindroth var ett undantag. Han var originell som forskare och person. Han var en stor och mångsidigt begåvad människa, som i kraft härav kunde spela ut ett brett register till glädje för sin samtid.

Per Brinck

Carl H. Lindroths kontakter med Finland

Budskapet om Carl H. Lindroths död väckte stor förstämning och sorg i Finland. Carls personlighet hade kommit att framstå som en symbol för de band som förenar entomologerna i Finland med dem i övriga Norden. Ingen annan skandinavisk entomolog var så väl förtrogen med vårt land, ingen hade så många personligen bekanta kolleger, ingen förenades med så många vänskapsband till Finland som Carl.

Som ivrig koleopterolog hade Carl redan i ungdomens dagar många förbindelser med kolleger i Finland. Men de fördjupade kontakterna, som i många fall växte ut till en sann vänskap, knöts i mitten av 1930-talet då Carl i flera veckors tid vistades i Helsingfors. Som ett led i förstudierna för det stora arbetet om de fennoskandiska carabiderna genomgick han jordlöparmaterialet i Entomologiska museets och alla privatentomologers samlingar. Carl hade redan tidigare blivit god vän med min far, Rolf Krogerus, och det

framstod givet att Carl under studietiden skulle bo i vårt hem. Jag minns bra dessa hektiska veckor, kännetecknade av intensivt arbete, av stimulerande samtal under otaliga bjudningar som drog ut till sent på nattkröken. Carl blev nämligen mycket populär bland de finländska entomologerna och man tävlade om att överbjuda varandra i gästfrihet – och Carl var ju inte den som först bröt upp från en nattlig samvaro i glada vänners lag. Från denna tid kom Carl att nära på betraktas som en fosterson i vår familj. Ofta återkommande, längre eller kortare besök i Finland och i det lindrothska hemmet, först i Djursholm och senare i Lund, fördjupade vänskapen som snart kom att omfatta alla de många medlemmarna i de båda familjerna.

Som oförglömliga framstår de nittio dagar år 1949 då vi tillsammans kamperade i tält i Newfoundlandsskogar och på den vindpinande öns kuster. Utom Carl var vi tre finländare, också

det ett typiskt utslag av de nära förbindelserna mellan Carl och entomologerna i Finland. En otvungen och glad samvaro kännetecknade expeditionen, och den anda av trivsel och kamratskap som skapades var nog till största delen Carls förtjänst. Han återkom också många gånger under senare år till upplevelserna under denna fältarbetsommar 1949, som han värderade som den mest stimulerande färd han varit med om. Då de fyra deltagarna sammanträffade i de glada

minnenas tecken för ett år sedan – i samband med att Carl, som första utlänning, tilldelades Suomen hyöteistieteellinen seuras Saalas-medalj – anade vi föga att denna sammankomst skulle vara den sista i vilken vi alla fyra skulle delta.

De många vännerna i Finland skall alltid bevara Carl H. Lindroth i ett ljust minne.

Harry Krogerus

Carl H. Lindroth – en gammal vän

Som gammal vän till Carl vill jag i samband med hans bortgång gärna efterkomma redaktionens anmodan till mig att skriva några personliga minnesord om honom.

Vi lärde känna varandra någon gång i mitten på 1920-talet. Den direkta anledningen till vår bekantskap var en på Omberg funnen, för landet ny jordlöpare (*Harpalus rufitarsis* Dft), som varken min dåvarande läromästare och hjälpsamme vän Anton Jansson eller jag själv med säkerhet kunde bestämma. Jansson rådde mig att sända djuren till den redan då namnkunnige carabid-specialisten, fil.mag. Carl H. Lindroth, som utan större möda fastställde det rätta namnet på arten, liksom senare vid andra tillfällen på många andra av samma familj. Redan då erhöll jag ett starkt intryck av Carls stora hjälpsamhet och brinnande intresse för allt som gällde svenska skalbaggar, carabiderna i synnerhet.

Det blev en bekantskap värd att odla och som snart skulle följas av personliga sammanträffande, ej minst under Carls Motala-tid, då vi särskilt ofta brukade träffas, ej sällan under festliga former debatterande aktuella entomologiska spörsmål eller under gemensamma exkursioner på Omberg eller i Motalas omgivning. Fasta vänskapsband knöts, som orubbligt bestått under mer än 50 år.

Vi befann oss vid den tiden i ungefär samma utgångsläge vad de ekonomiska resurserna beträffar, båda hade vi ont om slantarna, dåligt med fritid – semesterledighet var under de åren knappast "uppfunnen" – små möjligheter att få ens blygsamma anslag för forskningsresor utanför hemtrakten. Men en obetvinglig lust att ändå göra sådana fanns vid våra samtal därom alltid

med i bilden, och så kom det sig att vi ej utan ekonomiska uppoffringar 1930 gjorde en drygt tre veckor lång resa till övre Norrlands kustland och 1933 en ungefär lika långvarig färd längs Klarälven från mynningen till dess källsjö Fämunden i Norge. Vid dessa resor, då vi levde under ganska primitiva förhållanden, kom vi varandra så att säga närmare in på livet, både entomologiskt och rent mänskligt. Jag lärde mig då än bättre att uppskatta Carls stora kunnighet på olika entomologiska områden – varvid han i många stycken blev mig en god läromästare. Han hade otrolig arbetsförmåga och uthållighet såväl ute som på arbetsrummet. Man kunde följa hans speciella sätt att bedriva fältstudier, då man ofta såg honom ligga på magen vid någon intressant markfläck grundligt undersökande allt som där rörde sig, något som rörde hans utpräglade håg att tränga till botten med problemen. Redan vid denna tid framträdde också tydligt hans stora intresse för de djurgeografiska frågorna, som senare kom att spela en så betydelsefull roll i hans forskning.

Men Carl var ingalunda någon enstöring eller inåtvänd människa. Alltid var han beredd att öppet meddela sina erfarenheter och rön, gamla som nya, aldrig möttes den frågvis av ett otåligt eller ovänligt svar, ofta berörde han saker och ting av de mest skiftande slag med den lekfulla och spjuveraktiga humor, som hela livet var hans särmerke. Och när arbetet för dagen var slut och kvällen kom, kunde han ofta släppa sig lös, som då han i den lilla gästgivaregården i Nederkalix under vår Norrlandsresa till allas förvåning i blåstall och gummistövlar slog sig ner vid pianot och mäterligt spelade Chopin och Beethoven.